

דבר תורה לשלחן שבת

מתורת הגאון רבי אלעזר זאב רז שליט"א
רבה של תל ציון, ראש ישיבת פלא יועץ

פלא יועץ

אחדות היא עמוד גדולה לתקון עולם ולקיים כל דבר, ורוח המקום נוחה מאד מדבר זה, עד שאמרו רז"ל על פסוק "והוא באחד" "אחד" לא נאמר, אלא "באחד", שאין השכינה שורה בישראל אלא כשהם באחדות. וגדולה מזו אמרו על פסוק "חבור עצבים אפרים הנח לו", שאפלו אם עובדים עבודה זרה, כשהם באחדות אין מדת הדין יכולה לשלוט בהם. וזה היה הטעם שלא עשה הקדוש ברוך הוא כליה בדור הפלגה כמו בדור המבול, לפי שהיה באחדות. וכל חבורה שרוצים לעשות דבר ושיהא לו קיום והעמדה, צריך שיהיו כולם באגודה אחת, ואז כל רוחות שבעולם אין מזיזים אותם ממקומם. אבל אם זה אומר בכה וזה אומר בכה, וכל אחד רוצה שדבורו יהיה לפנים ולא לאחור ואומר דידן נצח, הם נעשים אגודות אגודות ונפק חורבא והיא לא תצלח, ומרעה אל רעה יוצאים, ובאים לידי מחלוקת אש להבת שלהבת ורעותיה מובאות אחריה רעות רבות, רח"ל. וכבר אמרו משל לאגודה, אפלו אם היא של קנים, כל זמן שהם קשורים יחד אפלו גבור שבגבורים אינו יכול לשבור אותם, אבל כשהם אחת אחת הם קלים להשברוכל ערום יעשה בדעת ויעמד על המשמר ברב עז ותעצומות להתמיד האחדות, וכל אשר בכחו לעשות יעשה, כי זהו קיום והעמדה ויסוד בנין לכל ענין.

(רבנו אליעזר פאפו)

ספר "פלא יועץ" ערך 'אחדות'

דבר אמת

מדבר שקר תרחק (כג, י)

רבותינו למדונו שאע"פ שיש לאדם כונה לטובה מדבר מסויים אל לו לנהוג בשקר. ולדוגמא, אדם שחייבין לו מאה שקלים אומר הלא כנגדי הוא יכפור, ולא יודה, מה עושה, טוענו מאתיים ואז יקבל מאה. גם זה אסור משום 'מדבר שקר תרחק'. כמבואר כיוצ"ב בגמרא שבועות (דף לא). ע"ש. וע' שו"ת תורה לשמה (סימן שסד). וכן מספרת הגמרא (יבמות סג). כי רב היתה לו אשה רעה עד שכל מה שרצה בעלה, היתה עושה להיפך. למשל, היה רוצה לאכול עדשים היתה עושה לו חומס, וכשהיה רוצה בחומס היתה עושה לו עדשים. והנה כשגדל ר' חייא בנו, הבין, ולכך היה מבקש מאימו כי אבא רוצה כך, כי ידע שתהפוך ועי"ז הרויח שבישלה כרצונו האמיתי של האב. וכשהרגיש אביו, מיחה בו לבל יעשה כן כי הוי כשקר ח"ו שנאמר (ירמיה ט, ד) "למדו לשונם דבר שקר" וגו'.

והנה לפי"ז צריך לדעת, מה שנוהגים כהיום לכתוב בהזמנות שהחופה תתקיים בע"ה בשעה 7, וברור שהחופה תתקיים בשעה מאוחרת מזו. וכן מה שנוהגים לומר שהברית מילה תתקיים בשעה אחת בצהריים, ובעוד שאת המוהל לא הזמין אלא לשעה 2 או לפני כן. ונראה לפי האמור שאין לעשות כן כי הוא בכלל מדבר שקר תרחק.

וכיו"ב העירו באחד הספרים, על שאדם מתפלל לרפואת רמ"ח איבריו וש"ה גידיו גם אם עבר ניתוח וניטל איזה מאיבריו ר"ל, וכיצד יאמר רמ"ח איבריו וכו'. אכן לזה תירצו, שאע"פ שאין לו רמ"ח איברים גשמיים אבל יש רמ"ח איברים רוחניים שהמה נשאים לעולם ולא נחסרים משום אדם! אכן, על הכתיבה בהזמנות והאמירה לבריתות, נראה שצריך לזהר. ולכן היה ראוי לומר: תתקיים "בערך" בשעה פלונית.

אכן מכיון שיש ללמד זכות על כלל ישראל, לכאורה יש ליישב, כי מכיון שאין זה נאמר בפה אלא נכתב, אולי הכתב אינו כל כך חמור. אכן אינו, כי גם בכתב אסור לשקר. וע' בשו"ת חוות יאיר (סימן קצד). ועוד הרי יש מזמינים בפה.

ולכן יש לומר, דהכותבים בשעה 7, באמת כונתם שהחופה תערך בדיוק כך באותה שעה, ואדרבה בזה יהיה פנאי רב לשמחה ולריקודים. אך מה יעשו כי הציבור מתאחר ולכן ממתנינים ומאחרים מהשעה הנקובה. ובהזמנת הציבור לברית שאומר בעל השמחה שעה מוקדמת ממה שיודע שיתקיים, יש לומר שכונתו שברצונו "שיבואו" כולם "בשעה פלונית". וכאשר יתאספו, יתקיים הברית - החיתוך, אבל מזמין את כולם שיבואו ויקדימו.

יש פירשו "מדבר שקר - תרחק". כי האל יתברך הוא "אמת" והקרוב לאמת רחוק מהשקר, והקרוב לאמת - קרוב להקב"ה. וז"ש אם יש לך חלילה 'דבר שקר' זה יגרום כי 'תרחק' מהקב"ה, לכן אחוז נא באמת, דבר רק אמת, חשוב מחשבות אמת, ותדבק עי"ז באל שהוא ה' אלקים אמת.

שבת שלום ומבורך!

שואל ומשיב

נערך על פי תשובות שהשיב מורנו הרב שליט"א בכתב ובעל פה.
כאן הובאו המסקנות בקצרה, ועוד חזון למועד אי"ה

ברכה על המזוזה אחר קביעתה

שאלה: מי שקבע מזוזה בביתו ולא בירך כגון ששכח, האם יוכל לברך כשיזכור.
תשובה: כל מצוה צריך שתקדום הברכה, מ"מ במזוזה היא נמשכת ואפשר לברך גם אחר הקביעה.

קיום מצוות לפני ברכות התורה

שאלה: האם מותר לקיים מעשי מצוות דאורייתא לפני ברכות התורה בבוקר, כגון עיטוף בטלית והנחת תפילין.
תשובה: מותר, כי רק ללימוד תורה צריך לפנייה ברכות ולא על קיום מצוות.

כיבוי פלאפון באמצע התפילה

שאלה: מי שצלצל לו הטלפון באמצע עמידה האם מותר ללחוץ להפסיקו.
תשובה: נראה שמותר, ובפרט שמפריע גם לאחרים וגם הוא טרוד, וכעין זה כתב החיד"א במחזיק ברכה (או"ח סימן קד).

שאלות ניתן להפנות לת.ד. 57124 ירושלים, או בפקס: 02-9709118,

או דרך מערכת הגליון בדוא"ל: dvartora1@gmail.com

אבו יקרה

פעם אחת עברה אשה ליד ביתו של רבי יוסף זונדל מסלנט, מורו ורבו של רבי ישראל סלנטר, לחפש את שואב המים. כשלא מצאה אותו, ראתה את רבי זונדל וסברה שהוא עני המבקש להשתכר כמה פרוטות, והציעה לו לשאוב בעבורה חמישה פחי מים תמורת סכום מסוים.

קיבל רבי זונדל את הצעתה בשמחה, ושאב בעבורה את המים. כשסיים להביא את המים לביתה, אמר לאשה שכרגע אין לו צורך בשכר, ולכן ייקח ממנה את השכר בפעם הבאה.

עברו הימים והאשה חקרה לזהותו של ה'עני', כדי לשלם לו את שכרו, והתברר לה שהשואב היה רבי זונדל. היא באה אליו בוכייה וביקשה את סליחתו. צחק רבי זונדל ואמר לה: "ישר כוחך, שעל ידך נזדמן לי לגמול חסד בגופי".

(שיחת השבוע)

הזדמנות!

הננו שמחים להודיע כי יצא לאור עולם הסט המבוקש שרבים צפו לאורו

משלחנם של מלכים

אור שרגא

ה' חלקים, על פרשיות השבוע, מתורתם של חכמי המערב
מעוטר בהסכמות נלהבות מגדולי ישראל שליט"א
הדפסה מפוארת ואיכותית בכתב מאיר עינים, בפיסוק ומחולק לפי כותרות ונושאים

הביאו ברכה אל בתיכם !

ניתן להשיג במוסדות מתן תורה 02-970-9118, או אצל המחבר שליט"א בטל': 02-586-4320

הגליון יוצא לאור על ידי מוסדות "מתן תורה" (ע"ר). ת.ד. 57124 ירושלים

www.MatanTorah.org

לקבלת הגליון בדוא"ל שלחו לי: dvartora1@gmail.com

לרפואת מרן הגאון
רבי יוסף שלום בן חיה מו"ס שליט"א